

BULLETIN

Společnosti Otokara Březiny

61

Jaroměřice nad Rokytňou
BŘEZEN 2013

Ples věčných svítání

Otokar Březina

Ples věčných svítání do soumraků mých zpíval,
v nach růží západních se třásl rosou jitřní.
Den času nového mé slunce rudě stmíval,
však šerem duše mé lil tajnou záři vnitřní.

Most bledých paprsků má píseň zdvihla v pýše
nad hlubin zrcadla, kam obraz hvězd jsi protkal;
mé touhy, kající, šly po něm v rodné výše
a mrtvých předků sen mé snění na něm potkal.

Včel rojem před bouří když myšlenka má vřela
a ticha věčný hlas v ní těžkým echem zmíral,
když radost života mi dvěře uzavřela
a pokyn bolesti je dálkám otevíral,

své stíny žhavý den na cestu noci metal
a z květů jabloní mi leden dýchal v sněhu:
ze zrní vteřin mých sad jiných vůní vzkvétal
a šelest rákosí mi pěl o druhém břehu.

V hod věčných vzkříšení tvůj kvas jsem toužil píti,
však žhavých účinků jsem neznal zraní tvého;
teď mdlý a opojen v své krvi slyším hřmíti
let vichrů z vinic tvých, žár léta tajemného.

U zdrojů nafty tvé, jež zapáleny chvějí
se dechem staletí a svítí věčným zořím,
jsem lampu doléval; však plnou číši její
jsem převrhl na sebe a v plamenech teď hořím.

Muzeum Otokara Březiny v Počátkách

Mgr. Karel Štefl, starosta Počátek

POČÁTKY - V malebném městečku na Vysočině se v roce 1868 v rodině ševcovského mistra narodil Václav Jebavý – významný český básník Otokar Březina. Předního symbolistu připomene i naučná stezka a nová kniha „Březinova cesta“ popisující jednotlivá místa v kraji, která se nacházejí na trase mezi rodnými Počátkami a Jaroměřicemi n. R.

Rodný dům Otokara Březiny má ve vlastnictví město Počátky a od roku 1932 provozuje v domě muzeum. Město započalo v roce 2011 s rekonstrukcí podlah v přízemí a vybudováním sociálního zařízení s celkovými náklady 115.000,- Kč. V roce 2012 rekonstrukce pokračovala výměnou oken, zhotovením nové fasády a opravou podlah v patře v nákladech 323.000,- Kč. Březinovo muzeum se dočká i

oprav původního nábytku a výstavních vitrín. Poté se pak znovu otevře na jaře letošního roku.

Zaměstnanci Muzea Počátky opět vytvoří expozici připomínající dětství Březiny, které nebylo příliš veselé. Rodina žila v jediné místnosti a ze sedmi dětí byl jediný, který se dožil dospělého věku. Dále v rodném domě bude vystaveno i jeho dílo, rodokmen, korespondence s přáteli, grafiky ilustrátorů jeho sbírek včetně básnickových plastik. Zajímavá je i fotografie z roku 1928 zachycující Březinu při setkání s T. G. Masarykem v Jaroměřicích n. R. (velká zarámovaná fotografie s Masarykem v muzeu visela po celou dobu i za komunismu, přestože podobné fotografie byly všude jinde zlikvidovány).

Nová expozice určitě přiláká mnoho nových zájemců o dílo a život básníka Otokara Březiny.

BŘEZINŮV ČTENÁŘ VILÉM ZÁVADA

Vilém Závada vydává svůj literární debut *Panychida* v roce 1927. Bedřich Fučík, který sbírku recenzoval, spatřuje v jeho poezii okamžitě jistou *absolutnost*, kterýžto dojem jej vede až k výroku, že „v Zavadovi vyúsťuje linie březinovsko-durychovská,“ (Fučík 1998; 181).

Závadu s Březinou do souvislosti dává i *Masarykův slovník naučný VII* z roku 1933, jenž praví, že se Závada „v sbírce *Siréna* (1932) přihlásil k básnickému odkazu O. Březiny. Liší se však od něho značně bolestivou reflexivností, která pramení z děsivých, krutých zjevů sociální zkušenosti z básníkovy rodného Ostravska“ (1933; 947).

Ani sám Závada svůj vřelý vztah ke staršímu básníkovi nikdy nevyvracel. O tom, že se po většinu života aktivně účastnil budování březinovského kultu, svědčí výpovědi v poskytovaných rozhovorech, ale především Zavadova vlastní publicistická činnost. K Březinovým šedesátým narozeninám v roce 1928 vychází v *Rozpravách Aventina* Zavadova rozsáhlá gratulace *Místo blahopřání několik improvisací*, při příležitosti sto let od básníkovy narození v roce 1968 zas vzpomínková esej *Otokar Březina*.

Pokusme se na základě Zavadových textů týkajících se Otokara Březiny zjistit, jak vypadal Zavadův konstrukt Březinovy osobnosti, v čem dle něj spočívaly kvality jeho poezie, a v závěru nastínit, zda se Březinova nezaměnitelná poetika opravdu promítala do Zavadových vlastních sbírek.

Prvním textem, v němž se Závada Březinou zabývá, je gratulace *Místo blahopřání několik improvisací*. Závada se nechává zcela unášet březinovským patosem a při představách narozeninového dne zbožňovaného básníka se oddává takřka bezuzdné obraznosti: „*Probuditi hvězdy z lethargického spánku sfing a rozhlaholiti jejich zvonkovou hru a rozehřmíti fanfáry slunce. Dáti znamení pramínkům, aby flétnovým crkotem doprovázely břeskné pozouny řek a do fortissima rozhučené oceány. Za taktování blesků! Zvěstovati tuto slavnost orchidejím trópů, protěžům mrazivého vzduchu hor (...)*“ (Závada 1928).

Typické je zde i barokně vykreslený kontrast mezi malostí Zavadovou a velikostí Březinovou. Dozvídáme se tak, že „*kdo se jednou dostal do prvního patra domu jaroměřického pekaře, kdo se odvážil zaklepat, když už byl u dveří, komu bylo dopřáno nahlédnouti do předsíně tohoto tvůrce nových kosmů, kdo byl vyznamenán milostí pohleděti mu přímo do očí, stisknout mu ruku, ba dokonce zasednouti za jeho stůl, bude na tuto chvíli vzpomínati jako na nejkrásnější, jimiž ho obdařil život* (Závada 1928).

Již jen z těchto uvedených citací je zřejmé, že v Zavadově příspěvku do *Rozprav Aventina* – i když vezmeme v potaz případnou dávkou Zavadovy nadsázky – dochází bezmála k zbožštění Březiny- autora. Vedle absolutnosti, již nacházel Fučík i v Zavadových vlastních verších, vyzdvihuje Závada na Březinově tvorbě především ony hodnoty, jichž se mu v lyrice vlastní generace nedostává. Patří mezi ně Březinovo myšlenkové bohatství, jež se z poválečné lyriky obzvláště s příchodem poetistické estetiky vytrácí [„*Ale což když myšlenka sama o sobě je básní?*“ (Závada 1928; 3)], a polohu Březinova lyrického subjektu, kterou nazývá *lítostí* a která je dle něj „*výsadou jenom těch, kteří něco měli, kteří něco ztratili (...), těch, kdož poznali slávu moci. Lítost je tuchou štěstí*“ (Závada 1928; 3). Závada zdůrazňuje význam duchovního boje, v němž se vítězí poznáním a tvořením. Zvláště vysoce pak hodnotí Březinův vývoj od mystické lyriky naplněné bolestí, pesimismem a žalem až k naději, k vizím všeobjímajícího bratrství, k smíření a bezvýhradnému přijetí.

Na Březinovo úmrtí reaguje Závada básní, již otiskuje opět v *Rozpravách Aventina*. Text popisuje pohřební scénérii v Březinově kraji. Atmosféra je bolestná a truchlivá, mezi čtvrtou a pátou slokou (tedy v polovině skladby, jež byla původně členěna do osmi strof) však dochází k výraznému zlomu, který staví první a druhou polovinu básně do vztahu teze a antiteze. Zatímco v prvních čtyřech strofách se koncentruje žal nad ztrátou a atmosféra beznaděje (Závada 1929; 285)] v páté sloce dochází k něčemu, co Závada na Březinovi zvláště vyzdvihoval a již předešlý rok označoval za vítězství jeho ducha, totiž že Zavadova postava Březiny – stejně jako ve své poezii i v okamžiku smrti –, dovede obrátit negativní hodnoty v pozitivní a „*v záři duchového úsměvu básníkovy/ mění se pláč v duhu*“.

V témže roce vychází jako samostatně vydaná bibliofilie ještě jeden Zavadův březinovský text, tentokrát pod názvem *Za Otokarem*

Březinou. Vznikl z předešlého příspěvku *Místo blahopřání několik improvizací*, a to následujícím způsobem: nejprve byla z původního článku vyjmuta část odkazující k Březinově jubileu, jež se nacházela přibližně v jeho středu. Nově připojil autor k začátku své „studie“ poměrně dlouhou pasáž, kterou se mu původní verzi sice podařilo přibližně o třetinu rozšířit, avšak opodstatnění k charakteristice nově vzniklého textu jako studie nám z toho stejně neplyne. Práce spíše názorně ukazuje, jak lze z narozeninového přání dovedně utvořit nekrolog.

Závada přisuzuje Březinově verši vysoké vizuální i hudební kvality, avšak jeho největším bohatstvím je pro Závadu myšlenka. Nově vzniklá pasáž dále posiluje Závadův důraz na duchovnost Březinovy poezie. „*Život smyslů, jenž byl u Březiny tak prudký, tak mohutný a žhavý, že z jeho věna by mohla těžiti celá řada básníků, kteří by zůstali výhradně básníky smyslů, nestačil rozdychtěnému letu jeho duše*“ (Závada 1970; 154). Materiální svět je takřka s opovržením upozaděn a Březinova smrt je koncipována jako osvobozující vykoupení z omezujícího světa hmoty: „*A tělo bylo básníkovi jenom stanem, jež rozpjala duše na cestě své, aby odpočinula. Po jeho svinutí rozšíří se obzory, zazáří nové hvězdy a objeví se jiný život, v němž žije minulost, přítomnost i budoucnost*“ (Závada 1970; 155).

K 100. výročí Březinova narození píše Vilém Závada esej, nazvanou prostě *Otokar Březina*. Ve vnímání Březinova díla zde lze zaznamenat hned několik posunů. Esej se v porovnání s předcházejícími texty vyznačuje větší střízlivostí. V jeho poezii se jako největší nedostatek nepřilíš překvapivě konstatuje přehlížení sociálních problémů a jiných dobových útrap a neschopnost přiblížit se skutečnému člověku. Tyto nedokonalosti v Březinově tvůrčím záběru se však spíš než předmětem kritiky stávají podnětem k lítosti nad ubohou lidskou duší, jež se po celý svůj život nedokázala zbavit ničivého pnutí. I přes tuto náhlou kritiku je však nepochybné, že Závada nikdy nepřestal chovat Březinu ve velké úctě: „*(...) Březina patřil k největším lidem našeho rodu, k největším lidem našeho národa*“ (Závada 1980; 184).

V Závadových esejích jsme se opakovaně shledávali s náhledem na Březinův lyrický subjekt jako na promlouvajícího vyvržence z lepšího světa. V tomto kontextu je pozoruhodné si uvědomit, že

první Závadova sbírka *Panychida* se měla původně jmenovat *Země a ráj* a odkazovat již ve svém názvu právě k takovému lepšímu světu. Že Závada se stylizací svého lyrického subjektu do vyhnance z ráje rovněž pracuje, nám potvrzují například verše „*v kosmickém průvanu jako potrhlý prapor/ se potácím a zpívám a pláču/ a moje naděje si znovu v krvi koupá svoje křídla*“ (Závada 2006; 69). Tragičnost Závadova lyrického subjektu ještě narůstá, když si povšimneme, že po svém vykořenění z ideálního světa se ani neocitá na zemi, nýbrž nešťasten zůstává v *kosmickém průvanu*. Taktéž Závadův mluvčí se uchyluje k budování nového světa, jež se projevuje například ve verších: „*Tobě stačí ťuknouti jen na slovíčko/ a s hřměním vynoří se skvělá Atlantis/ jak pod dotykem klávesnice*“ (Závada 2006; 56). Budování nového světa zde probíhá pomocí slov, čímž se dostáváme zpět k Závadově zdůrazňování plnohodnotnosti duchovní reality, jež je pro něj minimálně stejně hmatatelná jako realita hmotná. Postavy, jimiž je Závadova poezie zabydlena, jsou též v roli vyhnanců z ráje. Setkáváme se však s tím, že se na svou původní vlast nerozpomínají a jsou z ní vyvrženy právem: „*ty krásné šelmy žravé ukrutné/ neznají mateřské šňůry pupečné/ vrženy na tuto planetu ji parcelují/ stavíce na červivých pobřežích z betonu a mramorové křtince/...*“ (Závada 2006; 66). Sdílení pocitu vydědění by se tedy dalo považovat za výrazný styčný bod mezi poetikou raných Závadových sbírek a poetikou Březinovou.

Michaela Hájková (roz. Štěchová), část seminární práce (FF UK),
Leden 2012

Celý text včetně zdrojů je možné poslat e-mailem.

Návrh na ocenění překladatele Olega Maleviče

Ruský bohemista, literární vědec, překladatel a editor Oleg Michailovič Malevič (* 1928) se celoživotně věnuje české literatuře, jejímž jednotlivým oblastem, autorům, problémům věnoval mnoho článků, úvah, esejí, publikací, překladů, monografií apod. Je jedním z těch, kteří se ve své zemi významně zasloužili o šíření české literatury ve své mateřštině.

Jak je všeobecně známo a jak je možno se dočíst v příslušné literatuře i na webových stránkách, *Oleg Malevič více než 50 let aktivně propaguje českou literaturu v Rusku a patří k renomovaným ruským bohemistům. V roce 1998 obdržel čestný doktorát Univerzity Karlovy. Vedle překladů české poezie, prózy a divadelních her do ruštiny si zaslouží uznání též jako pedagog a literární vědec. Má na kontě cca 300 vědecko-literárních a kritických článků.*

Stál u zrodu petěrburské Společnosti bratří Čapků (leden 1995) a byl jejím prvním předsedou (až do roku 2001). Dosud zastává funkci čestného předsedy. Společnost bratří Čapků vydává ročenky Společnosti, které jsou v Rusku jedinečným almanachem o české kultuře a přehledem česko-ruských vztahů. Propagaci české kultury se věnuje i v rámci pedagogické činnosti – v minulosti působil na Sankt Peterburské státní univerzitě. I v současnosti vychovává novou generaci překladatelů. Je členem Obce spisovatelů Sankt Peterburgu, členem Svazu spisovatelů Ruska a Svazu překladatelů Ruska, čestným členem Společnosti bratří Čapků v Praze, členem Společnosti F. X. Šaldy a Společnosti O. Březiny.

*Přes svůj věk pokračuje O. Malevič v aktivní vědecké a překladatelské činnosti. V roce 2009 byla vydána v Praze jeho kniha – sborník vědeckých studií *Osobitost české literatury* (v češtině), v prosinci 2010 vydal v Sankt Peterburgu překlad knihy F. Kožíka *Fanfáry pro krále*. Je autorem řady knih, mj. Karel Čapek, Vladislav Vančura a Bratři Čapkové. Překládal díla T. G. Masaryka, K. Čapka, K. Poláčka, K. Světlé, I. Olbrachta, M. Kratochvíla, P. Kohouta, F. Šrámka, V. Vančury, J. Voskovce a J. Wericha a J. Topola. Překládal i českou poezii 19. a 20. stol. Do ruštiny přeložil libreto Rusalky J. Kvapila a písni K. Kryla.*

*Je nositelem řady vyznamenání: medaile Josefa Hlávky prezidia Československé akademie věd, medaile Jaroslava Haška, medaile Karla Čapka a medaile bratří Čapků Společnosti bratří Čapků, medaile F. X. Šaldy I. Světového kongresu literárně vědné bohemistiky, pamětní medaile Josefa Dobrovského, Akademie věd České republiky a medaile Ministerstva kultury České republiky Artis Bohemiae Amici. Společně s překladatelkou V. A. Kamenskou obdržel cenu *Premia Bohemica Českého literárního fondu*.*

Nejnovějším příspěvkem O. M. Maleviče k dalšímu poznání české literatury v Rusku je překlad kompletního básnického a esejistického

díla českého symbolisty Otokara Březiny (1868-1929), na kterém spolupracoval se svou ženou V.A. Kamenskou a s týmem mladých překladatelů. Vydána byla v nakladatelství Novikova v Sankt Peterburgu koncem roku 2012 pod názvem Stroiteli chrama.

Vzhledem ke všem těmto výše uvedeným skutečnostem se domníváme, že Oleg M. Malevič je ideálním kandidátem na udělení Ceny J. Theinera. Společnost Otokara Březiny ho tedy s radostí a zcela jednoznačně doporučuje.

Výbor SOB

Pozvánka

Svět knihy na květnovém knižním veletrhu vyhlásí vítěze Ceny Jiřího Theinera. Nakladatelstvím Novikova tam bude prezentována i kniha našeho váženého člena Olega M. Maleviče. Doufáme, že budeme mít příležitost při této příležitosti pozdravit našeho překladatele osobně a popřát mu k jeho blížícím se 85. narozeninám osobně. **Jeden výtisk knihy Stroiteli chrama daroval Oleg. M. Malevič i Studijní knihovně Muzea Otokara Březiny. Vážený pane doktore, děkujeme za Váš krásný dar a blahopřejeme Vám i Vaším spolupracovníkům.**

Za SOB Jiří Höfer

Josef Kapinus (12. 9. 1900 – 11. 2. 1968)

Jeden z nejmladších kolegů Otokara Březiny v jaroměřické měšťanské škole. Zakládající člen Výboru pro uctění památky Otokara Březiny z března 1929 a také zakládající člen SOB z roku 1932. Členem SOB se cítil být i v dobách, kdy byla SOB oběma totalitními režimy zakázána a byl mezi těmi, kteří zabránili likvidaci Březinova muzea. Jeho život významně ovlivnil náš básník, když mu domluvil stáž u Františka Bílka a také ho seznámil s Jakubem Demlem, jehož knihy doprovázel krásnou grafikou. V pozdějších letech patřil i k osobním přátelům Vítězslava Nezvala a s oblibou glosoval setkání s ním. Od V. Nezvala si vyslechl i komentář z cesty do Sovětského svazu, mj. i o tom, jak tvrdohlavě si vymohl návštěvu u Borise Pasternaka, který byl v internaci.

Výtvarné práce Josefa Kapinusa jsou roztroušeny v širokém okolí. Jeho nádherné dřevořezby reprezentují reliéfy na vnitřních vratech do chrámu sv. Markéty v Jaroměřicích nad Rok., kde ztvárnil čtyři evangelisty a dal jim podobu Otokara Březiny, Františka Bílka, Josefa Floriana a Jakuba Demla. Podoba Jakuba Demla je v tomto případě také spojována se synem Josefa Kapinusa. O Kapinusu „galerii“ portrétů jaroměřických osobností a jeho přátel v pálené hlíně projevila v 80. letech zájem Národní galerie v Praze, ale jeho rodina tato díla neprodala.

Josef Kapinus byl posledních deset let svého života i výtvarným poradcem pana děkana Václava Küchlera při rozsáhlých záchranářských opravách chrámu sv. Markéty v Jaroměřicích. (Z mnoha detailů uvedu realizovaný návrh ručiček na nových věžních hodinách).

V roce 1959 se Josef Kapinus vypravil společně s panem děkanem Václavem Küchlerem a Ferdinandem Höfrem do Tasova za Jakubem Demlem. Tomu předcházela návštěva paní Berty Bílkové a její dcery Berty Mildové Bílkové v Jaroměřicích. (V té době musely darovat Bílkovu vilu v Praze Galerii hl. města Prahy). Z této návštěvy vyplynulo i přání jaroměřických, aby smířili Jakuba Demla s rodinou Františka Bílka. To byl hlavní důvod, proč jaroměřičtí jeli za J. Demlem. Tato mise se nakonec nezdařila, smrt Jakuba Demla toto přání zhatila. Také se nepodařila najít nahrávka rozhovoru s J. Demlem z této návštěvy. Nahrávalo se na jednom z prvních magnetofonů, který tehdy měla místní základní škola.

Jeho žáci ho obdivovali a on je uváděl do světa výtvarného umění. Pro kluky z vyšších tříd bylo událostí i poctou, když je vzal pan učitel jako pomocníky, kteří mu pomáhali odvézt jeho busty a plastiky k vypálení do cihelny.

Josef Kapinus byl lidmi opravdu milován a když zemřel, tak lidé ani na veřejnosti neskrývali slzy nad touto ztrátou.

Jiří Höfer

Dílo v dopisech a dopisy v díle Jakuba Demla

Ve středu 27. února se uskutečnila na FF UK přednáška na uvedené téma v Kruhu přátel českého jazyka. Daniela Iwashita hovořila o tom, jak pokračuje práce týmu, který vede už několik let.

Výsledkem jsou vydané **Korespondence J. Demla Josefu Ševčíkovi**, editorky Šárka Kořínková, Iva Mrázková a **Korespondence J. D. Matěji Fenclovi**, editorka Šárka Kořínková a Sborník Památníku národního písemnictví ročník 43: **Komu svěřiti tento list? Korespondence Jakuba Demla do roku 1918**, editorka Daniela Iwasita.

K tisku je připravena **Korespondence Jakuba Demla s Františkem Bílkem**.

Na zpracování a pátrání po dopisech se podílel celý tým mladých absolventů FF Univerzity Karlovy.

Na celém projektu je fascinující, že i v dnešní době je možné nadchnout mladé lidi k práci na dílu, které pro mnohé je historií a nemá jim co sdělit. V tomto případě mladé absolventy FF UK v Praze oslovil projekt natolik, že práce na tak rozsáhlém díle se stala pro ně výzvou.

Práci týmu, který vede Daniela Iwashita, vnímám jako navazování na násilně přervanou kulturní tradici, která katastrofálně chybí celé společnosti a většina si to podvědomě řeší nadáváním na poměry, na politiky, na media atd.

Účastníci tohoto týmu záhy zjistili, že podpora společnosti na takové badatelské úsilí je minimální. Přínos je pro ně v rovině osobního rozvoje, rozhledu a vnímání nádherných textů, které jsou nejen svědectvím o významných osobnostech, ale také inspirací pro další práci, která přináší lidem poznání, radost a rozvíjí tvůrčí fantazii a smysl pro krásu.

Nás může navíc těšit, že někteří z našich členů pomáhali vyhledávat materiály, kontakty a zasadit je do historických souvislostí. Z nich bych uvedl učitele manžele Josefa a Marii Hružovy a pana učitele Josefa Pěňčíka z Jinošova. My tento tým můžeme podpořit tím, že jejich knihy koupíme a jistě nebudeme litovat.

Jiří Höfer

Symposium Otokar Březina 2014

Konečně můžeme sdělit, že toto symposium se uskuteční pod vedením FF UK v Praze. Zatím nezávazně mohu sdělit, že termín konání bude v polovině září 2014 a místo konání bude na FF UK v Praze.

Účast v přípravném týmu z FF UK přislíbili:

doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D., ředitel Ústavu české literatury a literární vědy,

prof. PhDr. Josef Vojvodík, M.A., Ústav české literatury a literární vědy,

doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., Ústav teoretické a počítačové lingvistiky,

prof. RNDr. Jiří Bičák, DrSc., dr. h. c., Ústav teoretické fyziky MFF UK.

Odbornou garanci přislíbil Dr. Petr Holman, který se ujme i editorské práce na sborníku,

doc. PhDr. Michal Stehlík, děkan FF UK, dopisem ze 7. 2. 2013 potvrdil s touto konferencí souhlas a podporu po projednání s ředitelem Ústavu české literatury a literární vědy

doc. Janem Wiendlem.

Organizační podrobnosti budou projednány v dubnu pod vedením doc. Jana Wiendla, který svolá schůzku.

V této souvislosti vyvstává potřeba zpracovat v Okresním státním archívu v Jihlavě soukromý archív pana profesora Františka Jecha, v němž jsou mj. materiály k připravované monografii Otokara Březiny.

Jiří Höfer

Tisíce Březinových životů

Lidové noviny 15.prosinec 2012

Literární historik, indolog, bohemista, cestovatel a hudebník Petr Holman se desítky let zabývá dílem Otokara Březiny; mimo jiné připravil soubornou edici jeho esejů (1989, 1996), Sestavil bibliografii (1988) i frekvenční slovník jeho díla (samizdat 1974-1976, německy 1993). V roce 2004 vydal a komentoval ve dvou svazcích básníkovu korespondenci, tato edice v roce 2005 obdržela cenu Magnesia Litera za nakladatelský čin. Na rok 2014 připravuje souborné vydání Březinova básnického díla a esejistiky.

Velekoláž *Březiniana II* obsahuje dokumenty veřejné i soukromé povahy, které se podle editorovy předmluvy „tak či onak, přímo i nepřímo, ztajeně, mnohými oklikami, na první, druhý či jakýkoli další pohled a nepochybně s komplikovaností leckdy málo pochopitelnou vztahují k osobnosti, k prvému, k druhému a všem dalším životům Otokara Březiny a ke zjevnému i skrytému, však nepřestajně konstantnímu působení krásy jeho veršů, esejů i umění korespondenčního; v některých časech minulých a také v naší nejošivnější přítomnosti – fragmentálně – i k maličkosti pořadatele“.

Co se dělo v Jaroměřicích v Muzeu O. Březiny v roce 2012

Každý rok se potýkáme se stejnými problémy, jak sehnat finanční prostředky na zajištění správy Muzea Otokara Březiny, průvodcovskou činnost, úklid budovy, starost o studijní knihovnu a vydávání Bulletinu společnosti a dále o péči básníkovu hrobu.

Minulá léta jsme získávali na kulturní činnost naší společnosti a na vydávání Bulletinu od Ministerstva kultury slušné finanční prostředky, bylo to kolem 90 tisíc korun. Bohužel v posledních dvou letech se podpora značně ztenčila. Na kulturní večery nedostáváme nic a na vydávání Bulletinu pouze 15 tisíc korun. I když se snažíme zajistit si peníze jinou cestou, zde v Jaroměřicích velké možnosti nejsou. Bylo to a je stále zemědělské městečko s velkým podílem nezaměstnaných.

A od těch pár malých podnikatelů, kteří se sami potýkají se svými problémy, nic získat nemůžeme. Pouze místní pekárny nám na Výroční setkání našich členů darují pečivo. Částečně nás podpoří, díky paní doktorce Janě Langáškové, místní lékaři, dále pan arch. Ing. Michal Zlatuška, Hynek Bednář a Dřevozpracující výrobní družstvo. Musíme se ještě zmínit, že někteří členové společnosti přispívají větší částkou peněz. Na vydávání Bulletinu se výrazně podílí pan Stanislav Hort z Třebíče. Finanční prostředky z Městského úřadu Města Jaroměřice jdou na správu muzea, konkrétně na veškeré energie a provoz počítače s internetem. Z těchto všech důvodů jsme byli nuceni v roce 2011 propustit stálou zaměstnankyni muzea paní Blanku Nedvědkovou. Nyní tuto činnost zajišťují členky výboru SOB. Byla provedena inventura členských příspěvků, někteří členové neplatí tyto již několik let, proto prosíme o vyrovnání roku 2012 a platbu na rok 2013.

Finanční politika naší vlády má značný ale negativní dopad na celou českou kulturu. My jsme to velmi výrazně pocítili také. Návštěvnost muzea stála a dále stojí hlavně na školách. Projevilo se to v loňském roce, kdy i některé školy dohodnuté termíny v důsledku peněz rušily. Dříve si i studenti kupovali vystavené knihy nebo brožury, nyní není zájem ani o pohlednice. Celkem v roce 2012 navštívilo muzeum 611 zájemců, je to významně méně než v předešlých letech.

V letních měsících k návštěvě muzea částečně přispěla i výstava Bohuslava Reynka umístěná v jeho prostorách, kdy sem zavítali náhodní turisté. Muzeum jsme propagovali ještě tím, že jsme ve spolupráci s Muzeem Vysočiny v Třebíči připravili putovní výstavu „Přátelství Otokara Březiny a Františka Bílka“ (v minulém Bulletinu se o tom zmiňovala paní Zora Ergensová). Literární večery a autorská čtení zajišťoval Mgr. Jiří Höfer a informace o nich byly v každém Bulletinu.

Výbor SOB

Připravujeme

23. 3. Jaroměřice nad Rok. Pietní akt u hrobu Otokara Březiny v 15 hod. v ZŠ O. Březiny v 16 hod. čtení z Březiniany II. (program asi 1 hod). Březiniana II. bude k prodeji za 587 Kč. (V obchodech 750 - 800Kč).

27. 4. Jaroměřice nad Rok. v 15 hod v Lidovém domě na Nám. Míru, autorské čtení Miloše Doležala z knihy Jako bychom dnes zemřít měli. S promítanými dokumenty o případu Číhošť. Z textů bude číst herečka Jana Franková.

29. 6. Jaroměřice nad Rok. V 17 hod v Muzeu O. Březiny vernisáž výstavy z díla výtvarníka Josefa Kapinusa.

14. 9. Jaroměřice nad Rok. Výroční setkání. V 10 hod pietní akt u hrobu Otokara Březiny. Komentovaná výstava Josefa Kapinusa a prohlídka Zahrady symbolů u Muzea. Ve 13 hod výroční setkání po kterém asi ve 14 hod. bude program z textů O. Březiny, Jakuba Demla a Františka Bílka.

Pozvánka pro mladé zájemce o českou literaturu a výtvarné umění na tábor Ars Poetica v Zábřezí u Dvora Králové. Koná se od 27. 7 do 4. 8. 2013. Podrobnosti na www.arspoetica.cz

Vzpomínka

Rok 2012 byl také rozloučením s dlouholetými členy naší Společnosti. Vzpomínka patří panu Miroslavu Kapinusovi – básníku ze Strání, a v prosinci odešla paní Marie Machovcová, členka výboru od obnovení činnosti Společnosti O. Březiny v roce 1990.

Také jsme vzpomenuli 10. výročí úmrtí paní Jiřiny Lukšů, snachy Matěje Lukšů, velkého přítele Otokara Březiny, o kterém jsme v našich Bulletinách hodně psali. V letošním roce rovněž uplyne 10 let od úmrtí našich členů paní Josefy Kunstové a pana Stanislava Hrdého.

SPOLEČNOST OTOKARA BŘEZINY V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU

Vás srdečně zve na

**pietní akt u hrobu Otokara Březiny
v sobotu 23. 3. 2013 v 15 hod.**

a na pořad

BŘEZINIANA II

**pásmo textů z nové knihy Petra Holmana
v přístavbě ZŠ Otokara Březiny v 16 hod.**

Březiniana II. bude k zakoupení za 587 Kč, (běžně až 780Kč)

vstupné dobrovolné jako příspěvek na režii

Konfederace politických vězňů, pobočka Třebíč
Jednota sv. Josefa v Jaroměřicích nad Rokytnou
Společnost Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou

pořádají

autorské čtení spisovatele a redaktora Českého rozhlasu

Miloše Doležala

z knihy

„Jako bychom dnes zemřít měli“

(ČÍHOŠŤ)

v níž každou informaci opírá o nálezy v archivech a osobním
svědectví pamětníků

ukázky z díla čte herečka

Jana Franková

V Lidovém domě v Jaroměřicích nad Rok., Náměstí Míru

V sobotu 27. dubna v 15 hod.

Srdečně zvou pořadatelé.

Nabídka putovní výstavy Přátelství Otokara Březiny a Františka Bílka

SOB nabízí k zapůjčení putovní výstavu, kterou připravila Zora Ergensová a jejíž grafické i technické uspořádání zajistili pracovníci Muzea Vysočiny v Třebíči. Výstavu jste mohli někteří vidět v minulém roce v Jihlavě, ve Znojmě nebo v Jaroměřicích nad Rok. Jedná se o 12 panelů, které se dají snadno převézt osobním autem. Zájemci se mohou ohlásit na naší adrese uvedené na poslední straně Bulletinu.

Zora Ergensová

Příroda Otokar Březina

Hudbou hrály ukryté prameny a den můj k ní zpíval svou píseň
na březích melancholických.

Smutek dávného žití, z něhož jsem vyšel, dechl mi z vůní
a z hovoru stromů a z těžkého zvonění hmyzu nad vodami
a celá staletí ležela mezi mou rukou, jež trhala květy, a jimi,
mezi mým zrakem a tajemným světem,
jenž tisíci tázavých pohledů v duši mou němý se díval.

Oblaka setměly západní slunce. A duše má ptala se větrů:
Jsou to oblaky přicházející nebo odcházející?
Odmlčely se větry, v poslušná zrcadla se shladily vody,
a hvězdy, jak ohně hasnoucí v studených vlnách svítících moří,
vřely a šuměly nade mnou, neviditelné:
Světlo umírá jenom příchodem ještě většího světla,
ještě většího, většího světla.

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNER

Bulletin vychází díky finančnímu příspěví Ministerstva kultury ČR.

Děkujeme partnerům:

Skupina ČEZ, Ministerstvo kultury ČR, Stanislav Hort Třebíč, Město Jaroměřice n. R., Dřevozpracující VD Jaroměřice n. R., Vladislav Motýl, doc. MUDr. Emil Černý, CSc. Brno, MUDr. Jana Langášková, MUDr. Jan Kousalík, MUDr. Blanka Götzová, Lékárna Jaroměřice n. R., Ing. arch. Michal Zlatuška, Antonín Otava, Mgr. Marie Rynešová, doc. PhDr. Jiří Dan, Dr. Ivo Koudelka, Mons. Josef Valerián, Hynek Bednář, Dr. Jiří Bělohlávek, Pekárna Klas Jaroměřice, Pekárna A. Maleny Jaroměřice a dalším drobným dárcům.

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČO 44065841, e-mail na předsedu Mgr. Jiřího Höfra: hofer.j@seznam.cz, e-mail na studijní knihovnu při Muzeu O. B.: studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz. Toto číslo sestavil výbor SOB, tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvědícká.

Titulní strana: Otokar Březina a T.G. Masaryk

Príspevky do č. 62 dodejte laskavě do 1.8.2013.

